Verslag

Datum
3 maart 2021

Zaaknummer
2021-002393

Onderwerp
Bestuurlijk overleg bestuurskracht Scherpenzeel 16 februari 2021 -vervolgproces

Aan

Van

-

Kopie aan

Aanwezig:
Afvaardiging gemeente Barneveld: dhr. J. Luteijn, dhr. H. van Daalen en dhr. W. Wieringa
Afvaardiging gemeente Scherpenzeel: dhr. E. Klein, Dhr. I. van Ekeren, mw. W. van de Werken
Afvaardiging provincie Gelderland: dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink en mw. W. Kleiboer
Projectteam: dhr. D. Louter, dhr. P. Droste, dhr. R. Duzijn (verslag)

1. Opening en welkom

De voorzitter opent de digitale vergadering om 16.30 uur. Hij heet de aanwezigen welkom en geeft gelegenheid voor een korte voorstelronde.

2. Afstemming doel en agenda overleg

De voorzitter zegt dat GS het initiatief heeft genomen voor dit overleg. Want GS is - na vaststelling van het Herindelingsontwerp - verantwoordelijk voor het goed voorbereiden van het Herindelingsadvies. GS wil dat graag doen in afstemming met de beide gemeenten. De provincie heeft ten aanzien van de totstandkoming van het Herindelingsadvies een regierol. GS heeft – op grond van de Wet arhi - ook een bevorderende rol in het overleg tussen beide gemeenten over de voorbereiding van de nieuwe gemeente. De vraag aan beide gemeenten is welke rol zij hier zien voor de provincie.
Het doel van dit bestuurlijk overleg is elkaar informeren en afstemmen en waar nodig, procesafspraken maken. De provincie zorgt voor de verslaglegging. Concepten van het verslag worden voor vaststelling voorgelegd aan de beide gemeenten.

De aanwezigen stemmen hiermee in. Ook de voorgestelde agenda is akkoord.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

3. Eerste reacties besluitvorming herindelingsontwerp

De voorzitter geeft eerst Barneveld het woord. De heer Van Daalen leest het volgende statement voor:
“Nu er een door Gedeputeerde Staten vastgestelde herindelingsontwerp ligt, is een nieuwe fase aangebroken. Wij hebben ons vanaf de start van de Arhi-procedure open en constructief opgesteld en blijven dat doen.
De provincie is verantwoordelijk voor de regie op de procedure voor het herindelingsontwerp en herindelingsadvies. De komende tijd komt het college van Barneveld tot een concept zienswijze die wordt besproken en vastgesteld in de gemeenteraad. Daarna wachten wij de besluitvorming over een mogelijk herindelingsadvies af.
Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om nu alvast voor te bereiden op de start van een nieuwe gemeente. Dit vanuit het belang van onze inwoners en onze medewerkers. Wij willen zelf gaan schrijven en bouwen aan de toekomst van een mooie, nieuwe gemeente. Wij willen hier graag samen met Scherpenzeel aan werken. Wij nodigen Scherpenzeel uit om samen met ons te komen tot een plan van aanpak. De nieuwe gemeente start op 1 januari 2023. Om dit te kunnen realiseren moet er voor de zomervakantie een plan van aanpak liggen. Afhankelijk van de besluitvorming door de provincie, moet de uitvoering van dit plan op 1 september 2021 starten om de startdatum te halen.
Ondertussen zijn wij bereid om de al bestaande samenwerking in de uitvoering de komende tijd verder uit te bouwen. Hierover maken wij graag nadere afspraken met Scherpenzeel. Hierbij geldt dat de uitbreiding van de samenwerking voor zowel Barneveld als Scherpenzeel meerwaarde moet hebben. Daarnaast is het voor ons belangrijk dat Scherpenzeel participeert in de voorbereiding van een nieuwe gemeente. De afspraken die we nu maken over uitbreiding passen bij de start van de nieuwe gemeente. Mocht er in de toekomst toch geen sprake zijn van een fusie, dan zijn deze nieuwe afspraken in lijn met de huidige situatie waarin er op uitvoerend niveau wordt samen gewerkt met Scherpenzeel.”

De voorzitter geeft het woord aan Scherpenzeel. De heer Van Ekeren geeft aan dat B&W kennis heeft genomen van het herindelingsontwerp en met de gemeenteraad zal spreken over het vervolg. Op 9 februari heeft een overleg plaatsgevonden tussen de colleges van Scherpenzeel en Barneveld n.a.v. het herindelingsontwerp. Het verslag van dit overleg is vanochtend vastgesteld.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Markink. De heer Markink geeft een korte terugkoppeling van de beeldvormende en oordeelsvormende bijeenkomsten in PS. Deze sessies betroffen het open overleg in het kader van de Wet arhi, waar GS op 12 januari een besluit over hebben genomen. Er komen vervolgbijeenkomsten met PS over het herindelingsontwerp (maart) en de zienswijzen en het herindelingsadvies (juni). In april zal Kieskompas een vervolgonderzoek doen dat leidt tot inzicht in de visie van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op het herindelingsontwerp met de verschillende inhoudelijke thema’s.

De voorzitter geeft gelegenheid tot nadere gedachtewisseling.

De heer Van Ekeren geeft aan dat B&W een technische briefing voor de raad voorbereidt en procedurele afspraken maakt in overleg met de fractievoorzitters.

De heer Van Daalen meldt dat technische briefing in Barneveld op 18 februari plaats vindt; de provincie is gevraagd om een toelichting te geven op het ontwerp en de procedure van het preventief arhi-toezicht. De provincie heeft ook het college van Scherpenzeel aangeboden in haar raad een toelichting te geven.

De heer Markink vraagt hoe het overleg van de colleges van Scherpenzeel en Barneveld van 9 februari zich verhoudt tot onderhavig overleg en of het verslag van dat overleg openbaar is?

De heer Van Ekeren licht toe dat het overleg tussen beide colleges vooral diende om nader kennis te maken, maar dat uiteraard ook over het herindelingsontwerp is gesproken. M.b.t. het vervolgproces kiest Scherpenzeel voor een 2-sporenbeleid: 1. afspraken maken met Barneveld over operationele dossiers (waaronder belastingsamenwerking) in het licht van zelfstandigheid en 2. Samenwerken met Barneveld aan een plan van aanpak voor herindeling. Ten aanzien van samenwerken is afgesproken uit te gaan van een 'no regret' benadering waarbij de activiteiten onafhankelijk van de bestuurlijke uitkomst voor beide partijen van meerwaarde zijn.

De heer Van Daalen wijst er op dat ook zelfstandigheid op dit moment een onzeker scenario is.
De heer Luteijn voegt toe dat het verslag van 9 februari binnenkort naar de raad gaat en dan openbaar wordt.

4. Zienswijzeproces en voorbereiding herindelingsadvies

De heer Markink deelt mee dat GS een zorgvuldig besluitvormingsproces voorbereidt om te zorgen dat Provinciale Staten een afgewogen oordeel kunnen geven. Hij licht de processtappen toe van herindelingsontwerp (GS 26 januari) naar herindelingsadvies (PS, 7 juli) met de zienswijzeperiode, bijbehorende informatievoorziening (webinars, groepsgesprekken) en een vervolgonderzoek/peiling door Kieskompas. In dat kader vraagt hij een toelichting op peiling die Scherpenzeel op 17 maart wil organiseren. Hij vraagt ook opheldering over de vermeende instemming door de provincie, zoals in het raadsvoorstel is vermeld. Hiervan is namelijk geen sprake.

De heer Klein geeft aan dat hij in zijn optiek telefonisch uitgebreid afgestemd heeft met de heer Markink over de peiling. Verder geeft hij aan dat het college het zienswijzeproces geknipt heeft: richting samenleving en richting raad. Rond 2 maart gaat de informatie naar de samenleving (inwoners, bedrijfsleven etc.) en rond 9 maart naar de raad. Op 17 maart, bij de Tweede Kamerverkiezingen, wordt een peiling gehouden waar de inwoners worden gevraagd een keuze te maken tussen zelfstandigheid en herindeling. Dit in aanvulling op de kwalitatieve peiling van GS. Op 22 april wordt de zienswijze procedure "afgehamerd" in de raad.

De heer Markink zegt dat voorkomen moet worden dat de peiling door Scherpenzeel de beeldvorming in PS vertroebelt; de peiling kan bovendien tot polarisatie leiden. Een goede vraagstelling is daarom erg belangrijk. Om die reden opteert de provincie via Kieskompas voor een inhoudelijke draagvlakpeiling. Verder vindt de heer Markink dat een peiling niet in één gemeente zou moeten worden gehouden. Tot slot vraagt hij om de peiling uit te breiden met een derde antwoordmogelijkheid: 'geen mening'.

De heer Van Daalen geeft aan dat Barneveld geen signalen heeft ontvangen dat er uitgesproken meningen zijn voor wat betreft dit onderwerp. Barneveld volgt een eigen traject voor de zienswijzen, met voldoende mogelijkheden voor inwoners om een mening te geven. Barneveld ziet dan ook geen aanleiding om een dergelijke peiling te houden en is benieuwd naar de uitkomsten van Kieskompas.

De heer Klein zegt dat uit het debat vorige week in Den Haag blijkt dat Tweede Kamerleden en de minister een peiling belangrijk vinden. Ook licht de heer Klein toe waarom de peiling past in het traject van herstellen van de rust en duidelijkheid in Scherpenzeel.
GS en Barneveld zullen worden benaderd om met de vraag of ze Scherpenzeelse inwoners (via de website) van informatie willen voorzien. Er zal een link naar “Kijk op Scherpenzeel” worden gemaakt.
De heer Markink vraagt op welke informatie gedoeld wordt omdat alle informatie gedeeld is in het Open Overleg.

De voorzitter sluit het agendapunt af met een appel aan Scherpenzeel om stappen tijdig af te stemmen en gezamenlijk op te trekken. Ook wordt gevraagd om in de peiling de optie ‘geen mening’ toe te voegen.

5. Voorbereiding nieuwe gemeente (artikel 79 Wet arhi)

De provincie geeft een toelichting op de processtappen die in het kader van de wet Arhi moeten worden doorlopen om de nieuwe gemeente vorm te geven, en de bevorderende rol van de provincie.

De heer Van Daalen zegt dat Barneveld klaar staat om samen met Scherpenzeel aan de nieuwe gemeente te werken. Ook het dorpenbeleid 2.0 wil Barneveld graag samen met Scherpenzeel voorbereiden; Barneveld spreekt van een packagedeal waar alles inzit. Dat betekent dat samenwerkingsafspraken moeten passen in de context van de mogelijke nieuwe gemeente. Met het oog op de gemeentelijke organisatie, de belangen van medewerkers en het vermijden van onrust is het van belang tijdig te starten.

De heer Van Ekeren zegt dat stilzitten geen optie is, maar energie steken in een onzeker scenario ook niet. Scherpenzeel zet daarom vooral in op het maken van operationele afspraken. De DG van BZK heeft Scherpenzeel volgens de heer Van Ekeren geadviseerd nog niet van start te gaan met de voorbereidingen voor de nieuwe gemeente voordat duidelijk is of BZK een wetsvoorstel gaat voorbereiden. De heer Van Ekeren geeft aan dat Scherpenzeel alleen dingen wil doen waar zij later geen spijt van krijgt.
[NB - de ambtelijk vertegenwoordiger van BZK, die bij het betreffende gesprek aanwezig was, heeft de provincie gemeld dat in het betreffende gesprek niet geadviseerd is te wachten met de voorbereidingen. Er volgt nog een gesprek tussen Scherpenzeel en BZK.]

De heer Luteijn merkt op dat er kennelijk een belangrijke adviseur in dit proces is die niet aan tafel zit. Hij vraagt zich af waarom de colleges dan vorige week samen aan tafel hebben gezeten?

De heer Van Ekeren antwoordt dat dat overleg bedoeld was om te werken aan het onderling vertrouwen.

De heer Luteijn zegt dat de samenwerking goed is en dat nu vervolgstappen nodig zijn.

De heer Markink roept Scherpenzeel op om mee te werken aan de voorbereidingen van de nieuwe gemeente, inclusief het dorpenbeleid.

De heer Van Daalen zegt dat Barneveld werkt aan een bestuursopdracht vanuit het college. Op de vraag van Scherpenzeel of over dorpen- danwel kernenbeleid wordt gesproken, wordt geantwoord dat alle opties open staan.

Mevrouw Van de Werken geeft aan dat beide gemeentesecretarissen een plan van aanpak zullen opstellen. Parallel zal gewerkt worden aan de operationele afspraken.

Voor wat betreft de rol van de provincie bij de voorbereidingen van de nieuwe gemeente wordt uitgegaan van een faciliterende rol (o.a. bestuurlijk en ambtelijk overleg) en mogelijk ondersteunende inzet op inhoud door verbinding met provinciale programma's.

6. Conclusies en vervolgafspraken

De voorzitter concludeert:

- Scherpenzeel en Barneveld maken operationele afspraken voor de korte termijn
- Scherpenzeel en Barneveld werken samen vóór de zomer een spoorboekje/draaiboek (plan van aanpak) uit dat inzicht geeft in de stappen en tijdsplanning die nodig is voor het tot stand brengen van de nieuwe gemeente per 1-1-2023
- De uitwerking van het dorpen- of kernenbeleid is een van de thema's in het spoorboekje
- De provincie heeft een regierol in de procedure leidend tot het herindelingsadvies
- De provincie heeft een faciliterende en ondersteunende rol t.a.v. de vormgeving van de nieuwe gemeente
- Vervolgafspraken (incl. overlegstructuur) worden ambtelijk voorbereid in overleg tussen de provincie en de beide gemeentesecretarissen
- Het verslag van de college-ontmoeting op 9 februari wordt na vaststelling verspreid door Barneveld.

7. Rondvraag, sluiting

Afgesproken wordt dat de provincie een voorzet doet voor een communicatiebericht. Een concept wordt voorgelegd aan de gemeenten.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.00 uur.